

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové, soudkyně Mgr. Sylvie Šiškeové a soudce JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **Herst s. r. o.**, se sídlem Jíkevská 195, Bobnice, zastoupené Mgr. Janem Baladou, advokátem se sídlem Palackého 740/1, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 10. 2016, č. j. 45296/16/5300-21442-711315 a č. j. 45298/16/5300-21442-711315, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2020, č. j. 48 Af 41/2016 - 234, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.
- II. Žalobkyni **se ukládá** zaplatit soudní poplatek ve výši **1.000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 10. 2016, č. j. 45296/16/5300-21442-711315, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí (dodatečné platební výměry na DPH) Finančního úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „správce daně“), jimiž správce daně žalobkyni doměřil DPH za zdaňovací období únor až prosinec 2011, leden až prosinec 2012 a leden až únor 2013 v celkové výši 131.900.304 Kč a stanovil penále v celkové výši 27.780.051 Kč. Rozhodnutím z téhož dne, č. j. 45298/16/5300-21442-711315, žalovaný změnil rozhodnutí (rovněž dodatečné platební výměry na DPH) správce daně tak, že žalobkyni v souhrnu doměřil DPH ve výši 13.480.833 Kč a penále ve výši 2.696.164 Kč.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou spojila se žádostí o přiznání odkladného účinku. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 9. 12. 2016, č. j. 48 Af 41/2016 - 71, žalobě odkladný účinek přiznal; rozsudkem ze dne 17. 9. 2020, č. j. 48 Af 41/2016 - 234, pak žalobu zamítl.

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž požádala o přiznání odkladného účinku. Uvedla, že daňovou povinnost, kterou žalovaný potvrdil napadenými rozhodnutími, začal správce daně vymáhat již na základě zajišťovacího příkazu ze dne 14. 11. 2013, jímž stěžovatelce uložil složení jistoty na úhradu dosud nestanovené daně ve výši 153.268.150 Kč. V rámci souvisejícího vymáhacího řízení pak správce daně postihl exekucí veškerý majetek stěžovatelky, přestože bylo jeho povinností ponechat stěžovatelce majetek nezbytný k pokračování v její podnikatelské činnosti. Tímto postupem byly postiženy veškeré finanční zdroje stěžovatelky a prodán veškerý movitý majetek včetně zásob a nákladních automobilů. Jediný stěžovatelčin majetek, který správce daně dosud nezpeněžil, představují nemovitosti zapsané na LV č. 549 pro k. ú. Bobnice, LV č. 405 pro k. ú. Budiměřice, LV č. 989 pro k. ú. Křinec, LV č. 1574 pro k. ú. Městec Králové, LV č. 3094 pro k. ú. Nymburk a LV č. 3772 pro k. ú. Drahelice. Nemovitosti přitom nejsou nahraditelné, neboť se na nich nachází administrativní a technické zázemí stěžovatelky, která provozuje čerpací stanice pohonných hmot. Čerpací stanice hodlá po případném zrušení napadených rozhodnutí nadále provozovat. Prodej dotčených nemovitostí by proto vedl ke vzniku nenapravitelné újmy. S ohledem na rozsah dosud realizovaného poškození majetku stěžovatelky nemůže posečkání s prodejem nemovitostí do doby rozhodnutí o kasační stížnosti způsobit žalovanému zásadní újmu. Na podporu svých tvrzení odkázala na správní spisy obou správních orgánů a doložila listy vlastnictví.

[4] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku vyslovil nesouhlas s jeho přiznáním. Podle něj není v daném případě naplněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku, tedy prokázání vzniku újmy na straně stěžovatelky. Stěžovatelčina tvrzení označil za obecná a dodal, že stěžovatelka nedoložila podklady ani nenavrhl důkazní prostředky, které by prokázaly vznik případné újmy a její přímou souvislost s úhradou pravomocně doměřené daňové povinnosti. Stěžovatelka rovněž nedoložila svou majetkovou a finanční situaci a proto nelze osvědčit, zda skutečně nedisponuje prostředky k úhradě stanovené daňové povinnosti. Přestože odložení povinnosti uhradit doměřenou daň a penále v tomto případě nemůže samo o sobě ohrozit fungování státu, přiznání odkladného účinku by se bezpochyby dotklo veřejného zájmu na včasné úhradě daňových pohledávek. Na veřejný zájem, resp. zájem všech třetích osob na včasné úhradě daňových pohledávek, přitom nelze rezignovat.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[6] Z těchto ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro

stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí. Přiznáním odkladného účinku Nejvyšší správní soud pozastavuje před rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zákonným postupem zrušeno.

[7] V nyní projednávaném případě stěžovatelka svou žádost odůvodnila tím, že správce daně postihl exekucí veškerý její majetek; jediný majetek, který dosud nebyl zpeněžen, jsou nemovitosti, na nichž stěžovatelka provozuje svou činnost, tedy provoz čerpacích stanic pohonných hmot.

[8] Kasační soud proto přistoupil k poměrování újmy, která by mohla stěžovatelce vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Dospěl přitom k závěru, že stěžovatelčina tvrzení neodůvodňují přiznání odkladného účinku. Skutečnost, že stěžovatelka nedisponuje finančními prostředky k úhradě doměřené daně a penále, není nepoměrně větší újmou, než jaká hrozí jiným osobám. Pokud by soud přiznal odkladný účinek kasační stížnosti pokaždé, nebyl-li by stěžovatel schopen dlužnou daň uhradit, nacházeli by stěžovatelé nedisponující finančními prostředky *de facto* ve výhodnějším postavení. Zákonodárce však vyhradil přiznání odkladného účinku pouze pro výjimečné případy. Skutečnost, že kasační stížnost směřující ve svém důsledku proti platebnímu výměru správce daně odkladný účinek ze zákona nemá, není samoučelná (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2020, č. j. 5 Afs 50/2020 – 32).

[9] Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatelka je vlastnící nemovitostí evidovaných na uvedených listech vlastnictví, na nichž váznou zástavní exekutorská práva a práva z rozhodnutí správního orgánu. Lze se proto důvodně domnívat, že hrozí prodej dotčených nemovitostí. Z návrhu stěžovatelky i z napadeného rozsudku vyplývá, že správce daně již přistoupil k vymáhání daňové povinnosti, a to prostřednictvím okamžitě vykonatelného zajišťovacího příkazu ze dne 14. 11. 2013, jímž stěžovatelce stanovil povinnost složení jistoty na úhradu dosud nestanovené DPH ve výši 153.268.150 Kč. Vykonatelný zajišťovací příkaz pak v souladu s § 176 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, představuje jeden z exekučních titulů. Nejvyšší správní soud je však toho názoru, že stěžovatelce poskytuje ochranu primárně právě daňový řád a případně správní žaloba mířící proti rozhodnutí vydanému ve vymáhacím řízení (např. exekučnímu příkazu), nikoliv řízení o žalobě proti dodatečným platebním výměrům.

[10] Soudní ochranu proti zásahu do veřejných subjektivních práv způsobenému vedením daňové exekuce poskytuje především žaloba proti exekučnímu příkazu (např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016 – 53, č. 3873/2019 Sb. NSS), který je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Proti exekučnímu příkazu se lze bránit přímo správní žalobou, neboť podání řádných

opravných prostředků není možné (§ 178 odst. 4 daňového řádu); v úvahu zde sice přichází podání námítky, avšak nejedná se o řádný opravný prostředek.

[11] Podle § 181 odst. 1 daňového řádu může správce daně „*daňovou exekuci na návrh dlužníka nebo z moci úřední částečně nebo zcela odložit, zejména šetří-li se skutečnosti rozhodné pro zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce ze soupisu věcí nebo podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku*“. Pokud by později byl exekuční titul v důsledku soudního přezkumu zrušen, pozbylo by vedení daňové exekuce svůj předmět. Na takovou situaci pak výslovně pamatuje § 181 odst. 2 písm. a) a b) daňového řádu, podle něhož správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky nebo odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena. Rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu pak dovodila možnost satisfakce pro daňový subjekt v podobě úroku z nezákonně vedené daňové exekuce ve dvojnásobné výši (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 7 Afs 299/2015 – 61, č. 3515/2017 Sb. NSS).

[12] Lze proto shrnout, že výše doměřené daňové povinnosti ve stěžovatelské věci nepředstavuje bez dalšího vznik újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. V tomto kasačním řízení přezkoumává Nejvyšší správní soud rozhodnutí o doměření daně, které však samo o sobě stěžovatelce nepůsobí bezprostřední újmu nezbytnou pro přiznání odkladného účinku. Právní řád navíc stěžovatelce poskytuje právní nástroje ochrany ve vymáhacím řízení. Pokud správce daně vydal ve věci stěžovatelských daňových povinností exekuční příkazy (jak nepřímě vyplývá ze substitučních plných mocí ve správním spisu, které se týkají odvolání proti několika exekučním příkazům), bylo na stěžovatelce, aby tyto nástroje případně využila. Není proto důvod, aby odkladný účinek, který má z povahy věci mimořádnou povahu, výše uvedené prostředky ochrany – v řízení o kasační stížnosti týkající se dodatečných platebních výměrů – nahrazoval.

[13] Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovatelce hrozil vznik nepoměrně větší újmy, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, nezabýval se ani druhou podmínkou pro jeho přiznání, tj. případným rozporem s důležitým veřejným zájmem.

[14] Nejvyšší správní soud připomíná, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti rovněž nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

[15] Vzhledem k tomu, že podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá podle položky 20 sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, poplatkové povinnosti a stěžovatelka nespadá mezi osoby osvobozené od povinnosti soudní poplatek hradit, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení. Soudní poplatek ve výši 1.000 Kč je možno uhradit v kolcích vylepením na vyznačeném místě v příloze tohoto usnesení (po připojení svého podpisu jej stěžovatel zašle zpět Nejvyššímu správnímu soudu), případně v hotovosti na podkladně soudu anebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703** –

46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno, závazný variabilní symbol pro identifikaci platby: **1010338620**.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu

Vyhovuji výzvě a zasílám v kolkových známkách určený soudní poplatek.

podpis

Místo pro nalepení kolkových známek: